~~10 maart concept~~ **Annotatie voor Cie. AZ** 7 mei 2020 ~~19 maart 2020~~ **inzake agendapunt Scenario's raamprostitutie**

~~@een meer algemeen deel annotatie wordt nog ingevoegd; dit concept ziet op de mogelijke vragen uit raad.~~

NB De verwachting is dat de Cie AZ tijdens het debat ook vragen zal stellen die niet gaan over de Scenario's raamprostitutie Wallen/Singel maar over de seksbranche/sekswerkers tijdens de Coronacrisis. Daarom ontvangt u ook een separate annotatie over A. stand van zaken onder de noodverordening en B. zorg/ hulp voor seksbranche tijdens Corona-crisis.

Met opmaak: Regelafstand: enkel

Algemeen deel annotatie

Korte samenvatting brief 17 februari niet nodig?

Relatie met aanpak binnenstad

In de brief is toegelicht:

- debat raamprostitutie gaat zowel over drukte en overlast op de Wallen, als over positieverbetering sekswerkers in de breedte: ook buiten Wallen/Singel.
- Verbetering van hun positie vindt het college cruciaal; daarom is het debat over de raamprostitutie nu alvast gestart. De discussie over de toekomst van de raamprostitutie is daarbij onderdeel van de Aanpak Binnenstad.
- In Aanpak Binnenstad wordt een integrale visie op de toekomst van de binnenstad geschetst en maatregelen geformuleerd voor de ontwikkeling van de gehele binnenstad (niet alleen Wallen) die met de maatregelen klaar moet zijn voor een toekomst waarin het aantal bezoekers in 2030 mogelijk op 30 miljoen ligt en de stad de grens van 1 miljoen inwoners zal overschrijden.

OIS onderzoek

Het OIS-onderzoek naar drukte is op verzoek van lid Boutkan geagendeerd tegelijk met de scenario's raamprostitutie; zie ook annotatie OIS-onderzoek.

~~...(verder aanvullen met beknopt algemeen deel annotatie)~~

Mogelijke vragen vanuit de raad

Invoegen vraag mbt gevolgen corona

A Sluiten ramen Wallen

1. ~~Drukte bestrijden is één van de drie uitgangspunten bij de scenario's.~~ **Uit OIS onderzoek Drukte toeristen blijkt dat maar 1% van de toeristen de ramen noemt als reden om naar Amsterdam te komen, ze vinden coffeeshops veel belangrijker. Dan heeft het sluiten van ramen toch geen zin** om de drukte te bestrijden**?**

Mogelijk antwoord:

*Allereerst de cijfers: naast die 1% die de ramen als *hoofdreden* noemt om naar Amsterdam te komen, is er ook nog de ruim 22 % die de ramen als *(zeer) belangrijke reden* noemt. ~~Verder geeft circa 34% aan bij 'ramen sluiten' niet meer of minder vaak naar Amsterdam te komen.~~

Kortom: zelfs als maar een deel van de in raamprostitutie geïnteresseerde bezoekers wegblijft dan gaat het al om significante aantallen (zie ook annotatie bij OIS onderzoek, hierbij aangehecht).

*Daarbij gaat het hier niet alleen om wel of niet sluiten van ramen.

We onderzoeken of alternatieve werkplekken buiten de wallen de bezoekersaantallen kunnen spreiden. Dat kunnen extra plekken zijn of dat kunnen plekken zijn als alternatief voor de Wallen. Ook is het een 'én én-aanpak': we kijken naar raamprostitutie, maar wel binnen het grote geheel. Daarom loopt de uitwerking van de scenario's parallel aan de Aanpak Binnenstad, waarin ook

wordt gekeken naar opties als 'reguleren toegang Wallen' en het grote aantal coffeeshops, sluitingstijden horeca etc etc
@BM ~~Verder geeft~~ circa 34% geeft aan bij 'ramen sluiten' niet meer of minder vaak naar Amsterdam te komen. Verder ging Het OIS-onderzoek ging uit van de situatie dat álle ramen gesloten zouden zijn. Als een deel van de ramen open blijft, dan valt het effect uiteraard anders uit. Zie ook vraag 3.

2. **Ook als sluiten van een aantal ramen zou zorgen voor minder toeristen, dan is dat maar tijdelijk gelet op verwachte groei van het toerisme naar 30 miljoen in 2030? Dan kunt u beter de Wallen afsluiten of alle coffeeshops sluiten die zoveel toeristen trekken?**

Mogelijk antwoord:
Daarom is het een 'én én-aanpak; we kijken niet alleen naar raamprostitutie maar naar het geheel: de integrale Aanpak Binnenstad.

3. **Als u slechts een aantal ramen sluit, dan ontstaat het risico van een herhaling van negatieve effecten van project 1012: concentratie van ramen leidt juist tot concentratie van drukte bij de resterende ramen.**

Mogelijk antwoord: Daarom zal de oplossing nooit liggen in alleen een aantal ramen sluiten. Je zult altijd moeten handelen in combinatie met andere maatregelen, zie de Aanpak Binnenstad.

4. **Het sluiten van ramen is heel duur, kunnen we dat geld niet beter in handhaving stoppen?**

Mogelijk antwoord:
Met handhaving alleen komen we er niet. We willen minder overlast op de wallen, we willen een structurele verbetering van de positie van sekswerkers, en ondermijning bestrijden. Handhaving zetten we zo effectief mogelijk in, maar dit biedt gezien omvang én breedte van de problematiek geen structurele oplossing.

5. **Het sluiten van ramen is heel duur, kunnen we dat geld niet beter aan meer zorg besteden?**

Mogelijk antwoord:
Zoals gezegd zoeken we oplossingen voor meerdere problemen naast elkaar. Het gaat daarom ook niet om 'of of' maar om 'én én'; er kunnen meerdere oplossingsrichtingen naast elkaar bestaan.
Bij alle oplossingsrichtingen is vindbaarheid, zichtbaarheid en langjarig contact cruciaal voor de veiligheid en positie van sekswerkers. Inzet op outreachende zorg is daarbij essentieel.

B Positie sekswerker

6. **Als raamprostitutie toeristen trekt die overlast veroorzaken, waarom stelt u dan voor om ook buiten de Wallen een locatie met sekswerk te maken? Dan trek je toch juist meer sekstoerisme naar Amsterdam?**

Mogelijk antwoord:
*Ten eerste: dit is 1 van de dilemma's die we u voorleggen met de varianten 'prostitutiehotel met inpandige ramen' en de variant 'erotisch centrum'. In de eerste variant hebben raamsekswerkers een werkplek en zijn de bezoekers voor het overgrote deel doelgerichte klanten.
Dat zal dus minder aantrekkelijk zijn voor het segment 'beschikbaar aanbod-klant', dat voor een groot deel bestaat uit 'feesttoeristen': zij komen eerder naar de variant 'erotisch centrum'.
Met deze laatste variant kun je dus een bredere groep bezoekers trekken die anders naar het Wallengebied gaan.

Met opmerkingen [FF1]: @[redacted] ls/ wordt 'verminderen ander seksentertainment' vanuit aanpak binnenstad publiekelijk als optie genoemd vóór Cie AZ 19 maart?

Idem voor 'reguleren toegang wallen'? NB BM zei laatst tegen sekswerkers dat het deel van de Wallen dat interessant zou zijn geweest om te reguleren ivm raamP-toerisme, zodalijk geen P-gebied meer is omdat de raamP daar al verdwijnt: Sint Anne Kwartier.
Moet ik dit zo begrijpen dat BM al heeft bedacht dat in het algemeen de optie van reguleren toegang Wallen geen nuttige optie meer lijkt, of alleen voor zover het gaat om reguleren bezoekersstroom die specifiek voor raamP komt? Ik vermoed het laatste?

Met opmerkingen [EPv2R1]: [redacted] Compromis zou kunnen zijn op de Wallen een aantal stegen aan te wijzen en die echt met toegangspoortjes af te sluiten zodat er alleen klanten in kunnen.
PE: tekst kan blijven staan zo

Met opmerkingen [FF3]: @afstemmen met [redacted]; zie discussie rond sluiting Anne Kwartier.
(BM heeft in bijeenkomst met sekswerkers en exploitanten Singelgezegd dat project 1012 voor een deel de huidige problemen heeft veroorzaakt)

Met opmerkingen [FF4]: Afstemmen met [redacted]

Om te voorkomen dat dit per saldo leidt tot meer aantrekkingskracht op sekstoeristen kan worden gekozen om dit te combineren met een afname van het aantal ramen op de Wallen.
*Ten tweede: indien uw raad zou overwegen om een aantal ramen te sluiten op de wallen, dan zullen aan raamsekswerkers andere vergunde plekken moeten worden geboden. We willen niet dat de raamprostitutie zich verplaatst naar de onvergunde sector.

7. **Vaste uitgangspunten bij de scenario's zijn 'verbetering voor sekswerkers' en 'voorkomen van mensenhandel'. De raamsekswerkers zelf vinden het juist veilig werken op de Wallen. Waarom zou je dan een alternatief elders willen maken?**

Mogelijk antwoord:
*In het alternatief creëren we juist ook plekken voor degenen die niet terecht kunnen of willen op de Wallen en in een relatief kwetsbare situatie in de onvergunde sector werken.
*In dat alternatief kunnen ook nieuwe, betere voorzieningen worden geboden; er kunnen allerlei voordelen worden geboekt van 1 centrale locatie met 1 centrale toegang met beheersing van bezoekersstromen, beter qua toezicht en controle, huisregels etc.
*ook geldt: als uw raad zou overwegen om een aantal ramen te sluiten op de wallen om de huidige overlast te beheersen, dan zullen aan raamsekswerkers andere vergunde plekken moeten worden geboden. We willen niet dat de raamprostitutie zich verplaatst naar de onvergunde sector.

8. **U wil een alternatief bieden voor de raamsekswerkers op de Wallen en voor degenen die nu onvergund werken. Maar het voorgelegde alternatief heeft slechts een beperkt aantal nieuwe plekken, waar niet alle huidige raamwerkers terecht kunnen, en ook slechts beperkt plek voor de nu onvergunde sekswerkers.**

Mogelijk antwoord:
*Het kan in elk geval een alternatief vormen voor een deel van de sekswerkers die nu geen opties hebben in het vergunde circuit. Bijvoorbeeld thuiswerkers en in het bijzonder transpersonen en mannen (beide relatief kwetsbaar).
*Als we 50 werkplekken (de helft van het totaal beoogde aantal) voor werving via internet reserveren, dan kan dit wekelijks (zeker met een simpel laagdrempelig boekingssysteem, ook met korte huurperiodes) mogelijk honderden sekswerkers faciliteren. Het is dus geen totaaloplossing voor alle sekswerkers die nu geen vergunde werkplek hebben, maar wel een belangrijke aanzet.
*Voor positieverbetering sekswerkers is het onvoldoende om alleen te kijken naar nieuwe werkplekken. Daartoe is juist ook de inzet nodig vanuit het reguliere prostitutiebeleid en de aanscherpingen en intensiveringen daarvan zoals beschreven in de brief.
Essentieel daarbij is ook de inzet op outreachende zorg. Zoals ook volgt uit de expertsessie is langjarig contact, zichtbaarheid en veiligheid cruciaal.
*Daarnaast zetten we ook vanuit de Aanpak binnenstad in op maatregelen om de situatie voor de raamsekswerker op de wallen te verbeteren, zie brief.
*Het aantal werkplekken is relatief beperkt omdat het niet verstandig is direct heel veel nieuwe werkplekken te creëren. Ten eerste is er nog geen ervaring opgedaan met een prostitutiehotel of inpandige ramen in Nederland. Uit de ervaring in Utrecht (creëren nieuwe ramen icm prostitutiehotel) weten we dat ondernemers terughoudend zijn mbt het aantal werkplekken vanwege onzekerheid over de markt. We moeten rekening houden met een opstartfase (de loop moet erin komen) en wellicht ook een overgangsfase (van Wallen naar nieuwe plekken). In de verdere uitwerking kunnen we meenemen dat uitbreiding mogelijk moet zijn (NB dit doet Utrecht ook).
@BM Deze vragen raken aan een lastig punt. Het bieden van vergunde plekken is zeer wenselijk uit oogpunt van het voorkomen van verschuiving naar onvergunde. Tegelijkertijd zul je niet voldoende vergunde plekken voor alle nu onvergund werkenden kunnen creëren (en zie ook vraag 9), en zul je ook

Met opmerkingen [FF5]: Afstemmen met [redacted]

niet zoveel vergunde werkplekken willen toevoegen dat dit leidt tot een aantrekkende werking richting Amsterdam.
Overigens geven OM en politie aan dat een groot deel van de sekswerkers niet start met sekswerk in Amsterdam maar elders in Nederland in het vergunde of onvergunde; in die zin kan de aantrekkende werking ook enigszins worden gerelativeerd.

Met opmerkingen [FF6]: Afstemmen met [redacted]

9. **Sekswerkers zonder verblijfstitel zullen niet in aanmerking komen om in zo'n vergunde plek te werken, en sekswerkers die onder dwang werken zullen zich mogelijk ook niet kunnen aanmelden voor een plek. Voor hen wordt dus geen oplossing geboden?**

Mogelijk antwoord:
Inderdaad zijn er groepen die nauwelijks vindbaar en zichtbaar zijn en voor hen bieden nieuwe werkplekken inderdaad geen totaaloplossing. Voor deze groepen zetten we outreachende zorg in en werken we samen met politie en justitie om mensenhandel op te sporen en te voorkomen.
@BM: dit is ook een belangrijk punt in de discussie rond het wetsvoorstel Wrs met vergunningen aan individuele sekswerkers en mogelijk maken van thuiswerk; belangrijk kritiek vanuit de G4 op dat wetsvoorstel is dat die individuele vergunningen geen oplossing bieden voor de meest kwetsbaren, en daar de oplossing moet worden gezocht in meer outreach zorg

Met opmerkingen [FF7]: Afstemming met [redacted]

C welke functies breng je onder in het erotisch centrum?

10. **Als coffeeshops de grote toeristentrekker zijn, waarom dan in erotisch centrum geen coffeeshop?**

Mogelijk antwoord:
De vraag is welke bezoekers je wilt trekken naar zo'n erotisch centrum.
Dat wordt niet alleen bepaald door het aangeboden sekswerk maar juist ook door de andere functies. In de nu voorgelegde variant van een erotisch centrum is wel omvangrijke horeca voorzien: dat trekt de feesttoerist, die vaak ook de potentiele klandizie voor raamsekswerkers vormt. Ik bespreek daarom graag met uw raad of en in welke mate het wenselijk is omvangrijke horecafuncties in een erotisch centrum toe te voegen.

Het toevoegen van een coffeeshop aan een erotisch centrum lijkt mij momenteel geen voor de hand liggende keuze. Weliswaar kan dit inderdaad veel bezoekers trekken, maar door toevoegen van zowel café-functies als coffeeshops creëer je weer precies dezelfde mix met een te grote aantrekkingskracht op de feesttoerist met bijbehorend onacceptabel gedrag als nu op de Wallen. Het is niet onze bedoeling om met een erotisch centrum de Wallen en de bijbehorende problemen te kopiëren; daarom is bijvoorbeeld ook geen Nutella-shop voorzien in het erotisch centrum. Uiteraard ben ik benieuwd hoe uw raad daar tegenaan kijkt.
@BM Bij een keuze voor de variant 'prostitutiehotel' speelt deze vraag sowieso niet, want dat richt zich juist puur op doelgerichte klandizie (daarom ook geen horeca bij P-hotel).

Extract uit annotatie BM OIS onderzoek

Achtergrondinformatie
1 Samenvatting resultaten onderzoek OIS november 2019:
Enquêteurs ondervroegen in augustus en september 2019 in totaal 1161 - uitsluitend internationale respondenten –tussen ± 18-35 jaar in het Singel/Wallengebied over

1. de redenen van hun komst.

2. Voorts is gevraagd naar de consequenties van beperking van budgetvluchten en van mogelijk toekomstige beleidsveranderingen inzake de thema's coffeeshops en raamprostitutie/seks- entertainment.

Ad 1. Redenen om naar Amsterdam te komen.
Hoofdreden:

- Wandelen of fietsen door de stad (32%)
- Overige reden (23%, waarbinnen familie of vrienden bezoeken, architectuur en de stad zelf het vaakst genoemd worden)
- Coffeeshops (22%).
- Musea (7%)
- Goedkope reis (6%).
- Raamprostitutie (1%)

Belangrijk tot zeer belangrijke reden:
Coffeeshops (57%).
Raamprostitutie (22%).

Musea, restaurants, en cafés en clubs worden wel vaak belangrijk gevonden, maar zijn slechts zelden de hoofdreden om naar Amsterdam te komen.

2 **Ad 2. Effectiviteit beperking budgetvluchten en mogelijke nieuwe beleidsmaatregelen ter zake van coffeeshops en raamprostitutie/seksentertainment.**

- **Budgetvluchten (max 100 euro per retourticket):**

- Bijna de helft komt met het vliegtuig naar Amsterdam, waarvan 19% met een budgetvlucht.
- Een kleine meerderheid van de respondenten wil meer betalen voor een retourvlucht, waarvan het merendeel bereid is één prijscategorie hoger (maximaal 100 euro meer) te betalen.
- Van de reizigers die met een budgetvlucht naar Amsterdam zijn gekomen geeft een ruime meerderheid aan wel bereid te zijn meer te betalen voor een retourticket.
- Britse toeristen reizen vaker met budgetvluchten. Bij deze groep ligt de maximale prijs die men bereid is te betalen ook lager: 83% wil niet meer dan 300 euro betalen, vergeleken met 76% bij de Europeanen en 63% gemiddeld.

- **Door welke beleidsoptie blijven mensen weg (komen nooit meer) of komen mensen minder binnen de groep respondenten in zijn totaliteit . Respondenten konden meer dan één optie invullen dus totaal is >100%:**

- 57% blijft komen, welke optie ook wordt gekozen
- 32% blijft weg bij heffen entreegeld, nog eens 44% komt minder vaak
- 11% blijft weg bij invoeren I-criterium, nog eens 34% komt minder vaak
- 9% blijft weg bij weghalen raamprostitutie en nog eens 25 % komt minder vaak

Het type bezoeker dat aangeeft niet meer te komen, verschilt per beleidsoptie. Bij invoering van het I-criterium bevat de groep die weg zal blijven bijvoorbeeld vaker Britten, vaker mannen, vaker 25+-ers, vaker toeristen die met budgetvluchten komen en vaker toeristen die naast de coffeeshop ook café s en raamprostitutie een belangrijke reden vinden om naar Amsterdam te komen.

De maatregel entreegeld lijkt echter **de verkeerde groepen** te treffen: de groepen voor wie coffeeshops, cafés en raamprostitutie belangrijk zijn, en ook cannabisgebruikers die coffeeshops bezoeken, blijven minder vaak weg.

- ~~**Handhaving op het i-criterium bij coffeeshops**~~
- ~~De groep die **nooit meer komt is 11% van het totaal;** nog eens 34% komt minder.~~
- ~~Onder de actieve gebruikers die coffeeshops bezoeken (14%) en onder de groep die coffeeshops als belangrijk bezoekmotief noemt (15%).~~
- ~~Een meerderheid (55%) geeft aan dat deze maatregel **geen enkel effect** heeft op bereidheid Amsterdam te bezoeken; zelfs onder de actieve gebruikers die coffeeshops bezoeken geldt dit voor bijna de helft (41%). Onder de bezoekers die coffeeshops als belangrijk bezoekmotief noemen, geldt dit voor 34%.~~
- ~~Van de cannabisgebruikers die ook coffeeshops bezoeken, en ook van de groep die coffeeshops belangrijk vinden als bezoekmotief, geeft een minderheid aan bij een eventueel vervolgbezoek met een toeristenverbod voor coffeeshops geen cannabis meer te zullen gebruiken (resp. 28% en 20%) als zij coffeeshops niet meer binnen mogen. De rest zal mogelijk **via andere wegen** (resp. 40% en 41% waaronder straathandel: resp. 18% en 19%) op zoek gaan naar cannabis.~~

- **Opties raamprostitutie/seksentertainment:**

- Het effect als **alle ramen worden gesloten:** Voor 66% heeft het geen effect, 25% komt minder vaak, 9% komt nooit meer.

@BM De enquete gaat uit van de situatie dat álle ramen gesloten zouden zijn. Als een deel van de ramen blijft, dan valt het effect uiteraard anders uit (en kan overigens de drukte zich bij de resterende ramen concentreren).
@BM Mogelijk zullen raadsleden al vooruitgrijpen op het debat inzake Scenario's raamprostitutie Wallen/Singel (geagendeerd voor 19 maart).
Mogelijke vraag vanuit raad: Kan, gelet op deze onderzoeksresultaten, een vermindering van ramen (en ander seksentertainment) wel uitzicht bieden op minder drukte?
Mogelijk antwoord: Volgens het onderzoek heeft het dus effect op circa 34% van de bezoekers die dan helemaal niet meer of minder vaak komen. Dat zijn zeer forse aantallen.

- Van de groep die blijft komen wanneer de ramen gesloten worden (91%) blijft maar 3% weg wanneer naast het sluiten van raamprostitutie ook alle andere vormen van prostitutie én al het seks gerelateerde entertainment verdwijnen. (Figuur 4.9) Ruim 72% van die groep zou **niet minder vaak** naar het gebied komen.
- De groep die aangeeft dat zij **met zekerheid een nieuw seks entertainment gebied buiten het centrum zal bezoeken is klein (10%)** (Figuur.4.10); zelfs onder de minderheid voor wie raamprostitutie een belangrijk bezoekmotief is geeft niet meer dan een kwart aan met zekerheid een dergelijk gebied te zullen bezoeken. Daar tegenover staat dat 'slechts' 53% aangeeft het nieuwe gebied zeker niet te zullen bezoeken, en geeft de rest (37%) aan dat zij misschien zal gaan of het niet weet.

Met opmerkingen [FF8]:

Met opmerkingen [FF9]: HEEL STERK INKORTEN OF WEG

Met opmerkingen [FF10]:

Met opmerkingen [FF11]: DIT VERPLAATSEN NAAR BOVEN NAAR VRAAG 1

Met opmerkingen [FF12]: DIT IS WEL HANDIGE ACHTERGRONDINFO